

SEURAN UUSI KUNNIAJÄSEN

EVERSTI VILHO TERVASMÄKI

Vuosikokouksessaan huhtikuun 17. päivänä Suomen Sotatieteellinen Seura kutsui yleisesikuntaeversti, valtiotieteen tohtori, professori Vilho Olavi T e r v a s m ä e n kunniajäsenekseen.

Uuden kunniajäsenemme henkisinä eväinä hänen elämäntaipaleellaan ovat olleet peräänantamaton itsensä kehittämisen pyrkimys ja vankkumaton palvelusalttius maanpuolustuksen hyväksi. Jo 16-vuotiaasta nuorukaisesta hän toimi aktiivisesti kotiseutunsa suojeluskunnassa. Opillista ja yhteiskunnallista jatkokoulutusta hän lähti kansakoulun jälkeen hakemaan Oriveden kansanopistosta. Hänen täällä ja suojeluskuntatoiminnassa saamansa valmennus johti nuoren varusmiesjääkäriin RUK:uun komennettavaksi, mikä valinta vuonna 1938 osoitti hänessä havaitun erikoisia henkisiä edellytyksiä kilpailtaessa upseerikoulutukseen pääsystä ns. päällystöaineiden joukossa.

Upseeritehtävät rintamajoukoissa ja Kadettikoulun suorittaminen vuorottelivat vuosina 1939—45, joiden aikana eversti Tervasmäki opiskeli itsensä myös ylioppilaaksi. Sotilasopintojen ja virkatehtäviensä rinnalla hän jatkoi määrätietoisesti myös siviiliopintojaan, jotka johtivat vuonna 1964 silloisen yleisesikuntaeverstiluutnantin korkeimpaan akateemiseen oppiarvoon.

Eversti Tervasmäen virkauralle on ominaista se, miten monipuolisesti ja aina tuloksellisesti hän on toiminut niin järjestely-, opetus-, tutkimus- kuin hallintoalankin tehtävissä, aluejärjestön eri portaissa ja tiedotusallalla, jolla hänen aloitteellisuutensa on johtanut mm. puolustusvoimain oman sanomalehden perustamiseen.

Virkauransa rinnalla, osin siihen kuuluvana, uusi kunniajäsenemme on ansioitunut monipuolisella julkaisutoiminnallaan. Hänen väitöskirjansa käsittelee ylimmän valtioelimme suhteita puolustusvoimiin, mikä on eräs varsin keskeinen, mutta melko vähän tutkittu aihe maanpuolustuskysymystemme joukossa. Hän on julkaissut tutkimuksia eritoten puolustushallinnon ja sotahistorian aloilta, uusimpaina julkaisunaan tutkielma Suomen Marsalkka Mannerheimin valtiomies- ja sotapäällikköroolien rinnakkaisuudesta. Lisäksi hän on ollut useiden suurteosten toimituskunnissa jäsenenä tai vastuullisena puheenjohtajana.

Luulisi, että henkilö, joka osaksi juuri tutkijanuransa ohella on harrastanut tehokkaasti itseopiskelua ja aktiivista julkaisutoimintaa, olisi eristäytynyt julkisuudesta, mutta eversti Tervasmäki onkin varsin monipuolisesti jakanut voimiaan ja aikaansa myös järjestötoiminnassa yhteisönsä ja ympäristönsä hyväksi. Häneen on luotettu yhteisten asioiden hoitamisessa, missä hän on osoittanut tehokkuutensa vastuunalaisissa johtajatehtävissä, mm. Upseeriliiton puheenjohtajana ja Akavan varapuheenjohtajana. Hänen panoksensa vapaaehtoisessa maanpuolustustyössä on ollut ja on edelleen mittava.

Akateemisella alalla eversti Tervasmäki on toiminut kahdessa korkeakoulussa yleisen valtio-opin opettajana. Harvinaisena osoituksena sotilaille hengenviljelyn alalla Tasavallan presidentti myönsi hänelle 1988 professorin arvon.

Eversti Tervasmäki on ansioitunut myös Suomen Sotatieteellisen Seuran toiminnassa. Arvostelulautakunnan ja selostajiston useampivuotinen jäsenyys sekä nyt viimeksi sotahistorian harrastajapiirin puheenjohtajuus ovat vaatineet oman aikansa, mutta aina sitä on uudelta kunniajäseneltämme riittänyt. Ilman ylisanoja voin todeta, että eversti Tervasmäen aikana kiinnostus sotahistorian harrastusta kohtaan on hitaasti mutta varmasti kasvanut ja mikä parasta, harrastuksen kasvu on ollut merkittävää nimenomaan Seuran nuorempien jäsenten joukossa. Itse alan todellisena asiantuntijana eversti Tervasmäki on synnyttänyt nuoremmissa kiinnostuksen tutkia maamme menneisyyttä ja tietenkin ennen kaikkea sen tuskallista itsenäistymistä ja tuon itsenäisyyden säilyttämishalun juuria ja seurauksia.

”Kestävyys kaunistaa kunnian”. Tämä kadettien vaakunalause on osunut täydellisesti kohdalleen eversti Vilho Tervasmäen toiminnassa. Hänen määrätietoinen uurastuksensa sekä valitsemallaan maanpuolustajan uralla että tutkijana että myös hänen alttiutensa niin oman toimialansa järjestön kuin siihen liittyvän harrastustoiminnan tai eri julkisten yhteisöjen hyväksi ansaitsevat meidän kaikkien parhaan tunnustuksen.

K.J. Mikola